

Technische briefing hersteloperatie toeslagen

24 Juni 2021

Ongekend onrecht

“ Ik had het gevoel **dat ik er uitgepikt werd** en dat ik direct 3-0 achterstond, zonder dat ik mij kon verdedigen

”

“ Wanneer ik om hulp vroeg bij verschillende instanties, werd mij gezegd **dat ik het toch nooit zou winnen** van de Belastingdienst

”

“ Alle **schulden** bleven zich opstapelen, ik kon mijn hoofd niet meer boven water houden. Ik **schaamde** me voor de situatie waarin ik zat. Mijn **kinderen** groeiden op in een stressvol bestaan

”

Agenda

Beleidsopties nieuwe regelingen	18:30 – 19:30
– Kinderen en jongeren	
– Ex-partners	
– Andere toeslagen	
Uitwerking schuldenaanpak	19:30 – 20:00
Aanpak en planning UHT	20:00 – 20:30

Agenda

➤ Beleidsopties nieuwe regelingen	18:30 – 19:30
– Kinderen en jongeren	
– Ex-partners	
– Andere toeslagen	
Uitwerking schuldenaanpak	19:30 – 20:00
Aanpak en planning UHT	20:00 – 20:30

Bouwstenen huidige aanpak

Herstel voor ex-partners gedupeerde aanvragers?

Herstel voor (het huishouden van) gedupeerde aanvragers van kinderopvangtoeslag

- Erkenning van gemaakte fouten
- Financieel herstel
 - Teruggave onterechte terugvordering én materiële en immateriële schadevergoeding
 - Na snelle toets tenminste €30.000; mogelijk meer na integrale beoordeling
 - Toegang tot Commissie Werkelijke Schade
- Aanspraak op volledige schuldenaanpak
- Aanspraak op brede hulp gemeenten
- Aanspraak op gratis juridische bijstand

Herstel voor gedupeerden bij andere toeslagen?

Herstel voor kinderen van gedupeerde aanvragers (en van ex-partners)?

Dilemma's vanuit onvereenigbare principes

Toelichting op status uitwerking

- Ingewikkelde vragen waar **geen 'ideale' antwoorden** op zijn. Verschillende opties overwogen, die allen voor- en nadelen hebben.
- Een proces van maanden om met **betrokken partijen** de vragen te verkennen in kaart te brengen. Inschatting dat meer tijd niet tot makkelijkere keuzes leidt.
- Vanuit het kabinet een **voorgestelde richting** om met uw Kamer te bespreken.
- In alle gevallen **verdere uitwerking nodig** tot volledige regelingen, en een voorbehoud voor een volledige **uitvoeringstoets**.

Agenda

Beleidsopties nieuwe regelingen

18:30 – 19:30

➤ – Kinderen en jongeren

– Ex-partners

– Andere toeslagen

Uitwerking schuldenaanpak

19:30 – 20:00

Aanpak en planning UHT

20:00 – 20:30

Aanleiding en context

“ *Ik denk eigenlijk dat mijn leven al verwoest is. Ik weet echt niet hoe ik het op de rit moet krijgen. Door de affaire heb ik een groot stuk van mijn jeugd bijvoorbeeld niet op school gezeten.*

“ *Ik ben trots dat ik het heb overleefd.*

De problemen bij de KOT hebben ook **impact gehad op de kinderen** van gedupeerde ouders

Kinderen en jongeren geven aan dat ze het gevoel hadden **geen regie** te hebben over hun eigen leven

Het verlies aan jeugd is niet met terugwerkende kracht te repareren, kabinet kan wel **hun leed erkennen en bijdragen aan een betere toekomst.**

~70.000
kinderen en jongeren van gedupeerde ouders

Kinderen en jongeren zijn gevraagd mee te denken over ondersteuning aan kinderen van gedupeerde ouders

Zij hebben een aantal concrete aanbevelingen gedaan

- Eigen regeling geeft erkenning, een kans op eigen regie en ondersteunt in het proces van heling
- Breed pakket aan ondersteuning is nodig
- Financiële tegemoetkoming moet passend zijn bij de leeftijd

Dilemma's

Hoe maken we een regeling die recht doet aan **het advies van de kinderen** en rechtvaardig is voor **kinderen die in een andere context** grote problemen hebben gehad?

Is het mogelijk een beslissing te nemen over de financiële tegemoetkoming, **terwijl een breder pakket** van ondersteuning nog uitgewerkt moet worden?

Hoe bieden we **ondersteuning op maat** aan kinderen en jongeren die daar behoefte aan hebben, terwijl we anderen **snel op weg** helpen met een steuntje in de rug?

...en meer

Opties financiële tegemoetkoming

1 Advies kinderen en jongeren

0 t/m 5	€2.000
6 t/m 11	€4.000
12 t/m 14	€6.000
15 t/m 17	€8.000
18+	€10.000

Gemiddeld¹ €6.500

Totaal² € 460-480 mln

2 Staffel van gemiddeld €5.000

0 t/m 5	€1.500
6 t/m 11	€3.000
12 t/m 14	€4.500
15 t/m 17	€6.000
18+	€7.500

Gemiddeld € 5.000

Totaal € 350-370 mln

Voorgestelde richting kabinet

3 Staffel van maximaal €5.000

0 t/m 5	€2.500
6 t/m 11	€3.500
12 t/m 14	€4.000
15 t/m 17	€4.500
18+	€5.000

Gemiddeld €4.000

Totaal € 300-320 mln

4 Procentuele tegemoetkoming

Percentage van compensatiebedrag ouders

Gemaximeerd op €5.000

Totale raming nader te bepalen o.b.v verdere uitwerking

Naast de financiële tegemoetkoming zijn we voornemens een pakket aan brede ondersteuning te ontwerpen voor alle kinderen en jongeren, en maatwerk voor hen die dit nodig hebben

Agenda

Beleidsopties nieuwe regelingen	18:30 – 19:30
– Kinderen en jongeren	
➤ – Ex-partners	
– Andere toeslagen	
Uitwerking schuldenaanpak	19:30 – 20:00
Aanpak en planning UHT	20:00 – 20:30

Aanleiding en context

Gedupeerde aanvrager ontvangt **herstel voor het huishouden**

Het was vaak **arbitrair wie de aanvrager** van de KOT was binnen het huishouden

In situaties waarin **partners niet meer bij elkaar** zijn kan dit tot schrijnende situaties leiden

Ex-partners kunnen een **gebrek aan erkenning** ervaren voor het leed dat zij hebben ervaren

Gedupeerde aanvrager en ex-partner kunnen het **herstelbedrag verdelen**, bredere hulp en schuldenaangepak zijn niet te verdelen

~**8.000** maken aanspraak op een de regeling

~**400** hebben zich reeds gemeld bij UHT

Dilemma's

In hoeverre mogen we van alle gedupeerden **verwachten dat ze er samen uit kunnen komen**? Wat betekent dit voor het herstel van deze ouders?

Hoe gaan we om met verschillen die kunnen ontstaan tussen **huishoudens die uit elkaar zijn en huishoudens die nog samen zijn** terwijl we ook recht doen aan zowel de gedupeerde aanvrager als de gedupeerde ex-partner?

Hoe ontwerpen we regeling die **passend** is voor zowel ex-partners die hard geraakt zijn als voor anderen die weinig tot niet geraakt zijn, en die tegelijkertijd op **redelijke termijn uitvoerbaar** is?

...en meer

Opties regeling voor gedupeerde ex-partners

1 Geen aparte regeling ex-partners; huidige situatie

Herstel voor huishouden

Aanvrager en ex-partner kunnen onderling herstelbedrag verdelen

Ex-partners krijgen geen aparte erkenning, schuldenaanpak, bredere hulp bij gemeente, noch een financiële tegemoetkoming

Ex-partners krijgen toegang tot de commissie werkelijke schade (CWS)

2 Financiële compensatie, schuldenaanpak ex-partner

Ex-partner was toeslagpartner van de aanvrager voor **minstens 1 jaar ná de eerste terugvordering**

Deze ex-partners **erkennen we als gedupeerden**:

- Toegang tot brede hulp bij gemeenten
- De financiële tegemoetkoming wordt erkend als compensatie, voor vermogensvrijstelling
- Toegang tot de commissie werkelijke schade (CWS)

Schuldenaanpak voor ex-partner, maar **níét** diens nieuwe partner¹

Een **uniform, forfaitair bedrag** van €10.000 voor alle ex-partners

Totaal € 420-450 mln

Voorgestelde richting kabinet

3 Geen financiële compensatie, brede schuldenaanpak

Schuldenaanpak voor ex-partner, en **wél diens nieuwe partner**

Geen forfaitair bedrag, ouders kunnen herstelbedrag onderling verdelen

UHT kan **financiële compensatie op maat** toekennen als tijdens de gemeentelijke ondersteuning blijkt dat situatie schrijnend is

Totaal € 440-480 mln

Noot: eerste inschattingen o.b.v. de huidige kennis

1. In de uitvoeringstoets zal nader worden onderzocht of het mogelijk is alleen schulden kwijt te schelden die causaal verband houden met de KOT-problematiek. Als dat uitvoerbaar en wenselijk blijkt, zal de financiële uitwerking lager uitvallen.

Agenda

Beleidsopties nieuwe regelingen 18:30 – 19:30

- Kinderen en jongeren
- Ex-partners

➤ - **Andere toeslagen**

Uitwerking schuldenaanpak 19:30 – 20:00

Aanpak en planning UHT 20:00 – 20:30

Aanleiding en context

Ook **bij andere toeslagen zijn fouten gemaakt**, vergelijkbaar aan de fouten bij de kinderopvangtoeslag (KOT):

- 5 CAF-vergelijkbare onderzoeken
- Invorderingsbeleid met O/GS kwalificaties

Geen indicatie van hardheden die van een zelfde orde zijn als de “alles of niets” benadering bij KOT

De **gemiddelde terugvorderingen per burgers zijn lager** dan bij KOT, maar treffen wel vaak **burgers met lage inkomens**

Het kabinet wil ook gedupeerden van de uitvoering van de andere toeslagen compenseren, en **de lessen van het hersteltraject voor de KOT meenemen**

Burgers in beeld

- OGS 22.000
- CAF-verg. 500

Terugvordering

gemiddeld

- ❖ Huurtoeslag €3.800
- ❖ Zorgtoeslag €1.150
- ❖ KGB €1.300

- ❖ KOT €19.000

Dilemma's

Hoe komen we tot een aanpak die voor deze **grote aantallen burgers ook uitvoerbaar** is – naast het grote aantal ouders bij de kinderopvangtoeslag die nog wacht op definitief herstel?

In hoeverre kunnen we **onderscheid maken** tussen burgers gedupeerd in het kader van O/GS en institutioneel vooringenomen handelen, terwijl dit grote **uitvoeringsimplicaties** kan hebben?

Hoe gaan we om met het feit dat, ondanks de gemiddeld genomen **lagere terugvorderingen**, er onvermijdelijk een aantal burgers in **schrijnende situaties** beland is?

Welke onderdelen van de **regeling voor gedupeerden bij de KOT** nemen we wel en niet over, gezien de gemiddeld genomen **lagere terugvorderingen** bij andere toeslagen?

... meer

Opties regeling voor gedupeerden andere toeslagen

1 Verrekende procentuele tegemoetkoming

2 Onafhankelijke procentuele tegemoetkoming

3 Onafhankelijke forfaitaire tegemoetkoming

- Een compensatieregeling voor gedupeerden van institutioneel vooringenomen handelen als OGS
- Dezelfde type compensatieregeling over andere toeslagen dan KOT heen
- Geen aanspraak op brede hulp: een schuldenaanpak, voorrang bij bredere hulp van gemeenten, een kindregeling, ex-partner regeling; reguliere hulp bij gemeenten is wél toegankelijk
- We onderzoeken of, en welk, drempelbedrag passend is

Procentuele tegemoetkoming (een percentage van de terugvordering)

Verrekend met compensatie KOT of andere toeslagen

Procentuele tegemoetkoming (een percentage van de terugvordering)

Onafhankelijk van compensatie KOT of andere toeslagen

Voorgestelde richting kabinet

Nader te bepalen forfaitair bedrag, gedifferentieerd per toeslag

Onafhankelijk van compensatie KOT of andere toeslagen

NB. Financiële raming nader uit te werken

Agenda

Beleidsopties nieuwe regelingen 18:30 – 19:30

- Kinderen en jongeren
- Ex-partners
- Andere toeslagen

➤ **Uitwerking schuldenaanpak** 19:30 – 20:00

Aanpak en planning UHT 20:00 – 20:30

Compensatie KOT en schuldenaanpak

Compensatie KOT: Recht doen aan het verleden

Terugbetalen wat niet betaald had moeten worden

Schadevergoeding en kostenvergoeding

Schuldenaanpak: Betalingsproblemen oplossen voor nieuwe start

Geduceerden zijn zo veel mogelijk schuldenvrij

Geduceerden houden zo veel mogelijk van de compensatie over

Voorbeelden van dilemma's

- Hoe gaan we om met **reeds afbetaalde schulden**?
- Kijken we naar een **causaal verband** tussen de openstaande schulden en KOT-problematiek?
- Richten we de schuldenaanpak op **geduceerde aanvrager** of het **huishouden**?

Achtergrond: zeer verschillende situaties

Schuldsanerings- traject MSNP/WSNP

WSNP: gerechtelijk traject, 3-5 jaar, schuldenaren sparen in deze tijd zoveel mogelijk voor de schuldeiser

MSNP: drie jaar maximaal reserveren voor aflossen van schulden

Langjarige schulden bij meerdere organisaties, kunnen op eigen kracht niet opgelost worden

WNSP: 626¹ gedupeerden
MSNP: 1236 gedupeerden

Problematische schulden zonder traject

Significante groep met problematische schulden, maar geen toegang tot een schuldentraject.

Schulden bij meerdere instanties, bijvoorbeeld grote betalingsachterstand op hypotheek, plus overige schulden

Niet problematische schulden

Ouder heeft enkele schulden, maar deze zijn niet problematisch.

Eén of enkele onbetaalde rekeningen, bijvoorbeeld kleine betalingsachterstand op de huur en betalingsregeling voor auto

Geen schulden

Ouder heeft op dit moment geen schulden

Schulden uit het verleden al afbetaald of nooit schulden gehad

Bouwstenen schuldenaanpak

We pauzeren invorderingen van alle schulden van alle gedupeerden

Publieke schulden schelden we kwijt

We zorgen dat ouders zo snel mogelijk schuldsaneringstrajecten kunnen verlaten door garant te staan en schulden af te betalen

Private schulden lossen we op

Private schulden: soorten schulden

Lening of verplichting¹

Hypotheek overeenkomst

Lening

- Consumptief krediet (o.a. roodstaan, koop of afbetaling, persoonlijke lening)
- Bancaire lening
- Informele lening

Inkoop product of dienst

- Lease auto
- Verzekeringen
- Energie
- Tandartsrekening

Achterstand

Onbetaalde termijnen

- Premiebedragen verzekering
- Telefoon- of energierekening

Onbetaalde rekening

- Rekening bol.com
- Aankoop laptop, tv

Additionele kosten

Wettelijke rente

Buitengerechtelijke incassokosten

Proceskosten

Invorderingskosten na vonnis

Vertragsrente

Private schulden: wat is het voornemen

We willen tot oplossing komen voor **private schulden** van gedupeerde ouders. Het voornemen daarbij is:

- We lossen alle **openstaande betalingsachterstanden en bijkomende kosten** voor de ouders en hun toeslagpartners
- **Lopende financiële verplichtingen** betalen we niet af, dit zijn bijvoorbeeld huur of hypotheek
- Het geleende bedrag van **informele schulden en consumptieve kredieten** wordt ook niet opgelost
- Als door een betalingsachterstand het **gehele leenbedrag opeisbaar** is geworden, betalen we deze wel af

Dilemma: Hoe gaan we om met **consumptieve kredieten en informele schulden**?

Opties aanpak informele schulden en consumptieve kredieten

1 Geen consumptieve kredieten en informele leningen

We lossen geen consumptieve kredieten en informele leningen af

Hardheidsclausule zodat maatwerk mogelijk is, mochten ouders met bovenstaande oplossingen en de oplossing voor publieke schulden alsnog in een schrijnende financiële situatie zitten

Voorgestelde richting kabinet

2 Leningen voor betalen onterechte Toeslagen terugvorderingen

Alleen formele of informele leningen die evident voor het betalen van onterechte Toeslagen terugvorderingen zijn gebruikt.

3 Alle consumptieve kredieten en informele leningen

We lossen alle consumptieve kredieten en informele leningen af

Agenda

Beleidsopties nieuwe regelingen

18:30 – 19:30

- Kinderen en jongeren
- Ex-partners
- Andere toeslagen

Uitwerking schuldenaanpak

19:30 – 20:00

➤ Aanpak en planning UHT

20:00 – 20:30

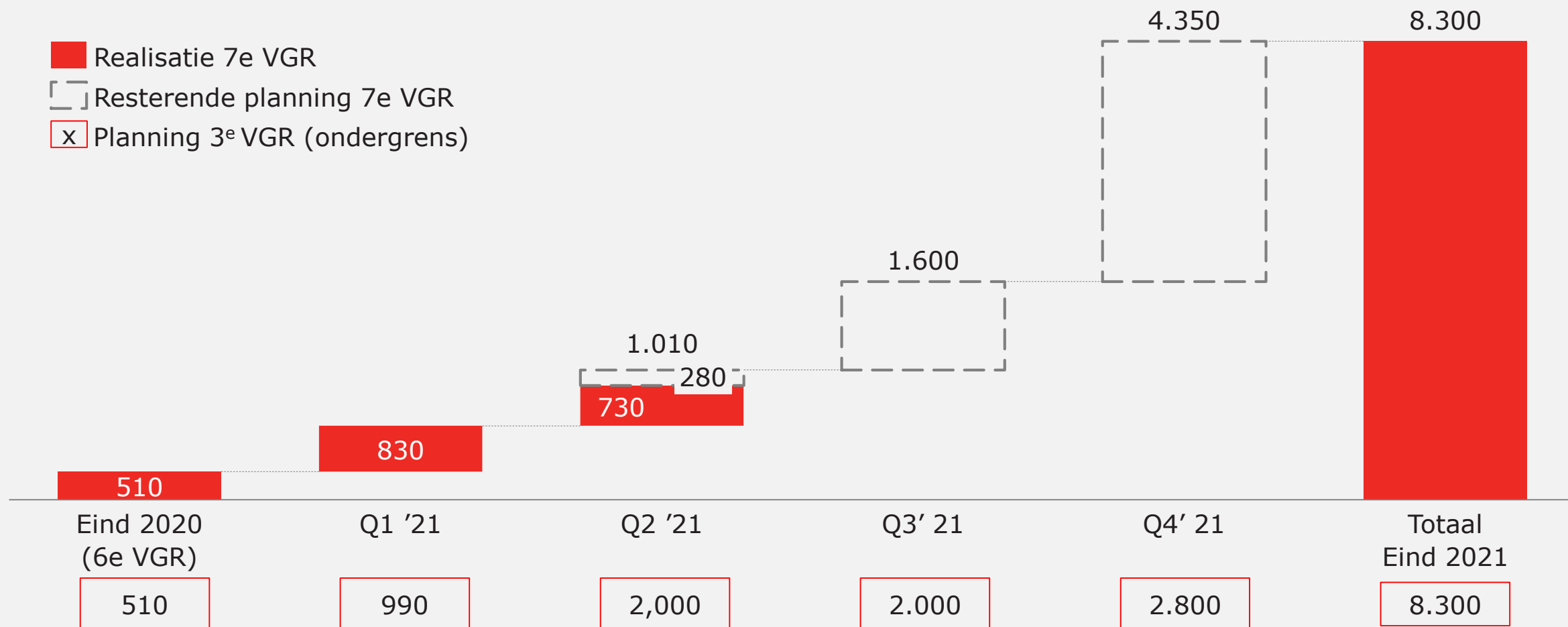

Waar staat UHT nu en wat is de planning voor 2021

	VGR 4 (Dec '20)	VGR 7 (Juni '21)	Planning resterend in 2021
Aanmeldingen	9.200	~42.000	?
Afgeronde lichte toetsen	0	~32.000	Iedere aanvrager binnen 6 maanden, minimaal nog ~10.000
€30.000 toegekend na lichte toets	0	~21.000	Iedereen die in aanmerking komt
Aantal uitbetalingen van €30.000 na lichte toets	0	16.588	Iedereen die in aanmerking komt
Aantal uitbetalingen na integrale beoordeling	510	2.352	<i>Zie volgende slide</i>

Planning integrale beoordeling 2021

Noot: realisatie- en planningscijfers zijn afgerond op tientallen

Aanpak bij verlopen wettelijke termijnen

Situatie

- > Circa **11.000 ouders** hebben zich gemeld voor herstel vóór de aankondiging van de Catshuisregeling (22 december 2020).
- > Voor hen verloopt tussen nu en 22 december 2021 de **wettelijke termijn van 12 maanden**
- > Voor circa **8.500 ouders** die zich voor 22 december 2021 gemeld hebben zal na verwachting de termijn verlopen nog voordat de integrale beoordeling is afgerond

Aanpak

- > We hebben al deze ouders een **lichte toets** geboden en iedereen waarvoor aanwijzingen van gedupeerdheid zijn gevonden heeft € 30.000 ontvangen
- > We bieden al deze ouders **op maandniveau duidelijkheid** over de start van hun integrale beoordeling. Gemiddeld is dit 3.5 maand na het verlopen van deze termijn.
- > We hebben ruimte gereserveerd voor **ouders in een acute en/of schrijnende situaties** (15% van de capaciteit)

Complexiteit bij het zoeken naar versnelling

1

Goed helpen van ouders vergt echt tijd

- › De PZB'er besteedt meer tijd aan het helpen van een ouder dan eerder aangenomen (35 uur in plaats van de eerder aangenomen ~20 uur)

2

Veranderingen en verbeteringen vragen tijd van medewerkers en management

- › Opleiden en trainen van medewerkers
- › Beantwoorden van vragen over verandering bij ouders
- › Inzetten van capaciteit op bijv. het uitvoeren van de lichte toets

3

Steeds meer ouders weten ons te vinden, dit is goed, maar zet ook druk op de planning

- › De laatste weken komen er nog steeds tussen de 500-1000 aanmeldingen per week binnen
- › Dit zijn meer ouders dan UHT met huidige capaciteit per maand kan helpen

Drie sporen voor onderzoeken verdere versnelling

Spoor

Aandachtspunten

Opschaling van de organisatie

- Opschalen kost capaciteit en zorgt op de korte termijn voor vertraging in plaats van versnelling

Procesverbeteringen die we met pilots testen

- Pilots moeten zorgvuldig worden geëvalueerd en implementatie van succesvolle pilot kost capaciteit van de organisatie

Fundamentele wijzigingen van de aanpak

- Fundamentele wijzigingen willen we bespreken met ouders en stakeholders, testen in de praktijk, en zorgvuldig evalueren
- Alle oplossingen doen waarschijnlijk ook ergens pijn
- Heeft grote impact op de organisatie en vereist tijd om te implementeren